

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Μάθημα : Ψηφιακά Ηλεκτρονικά II (410)
Ημερομηνία : Παρασκευή, 24 Μαΐου 2019
Ωρα εξέτασης : 08:00 - 10:30

Επιτρεπόμενη διάρκεια γραπτού 2,5 ώρες (150 λεπτά)

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΙΚΟΣΙ (20) ΣΕΛΙΔΕΣ ΚΑΙ ΤΡΙΑ (3) ΜΕΡΗ (Α΄, Β΄ ΚΑΙ Γ΄)

ΟΔΗΓΙΕΣ:

1. Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.
2. Οι ερωτήσεις να απαντηθούν στο εξεταστικό δοκίμιο.
3. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.
4. Τα σχεδιαγράμματα μπορούν να σχεδιαστούν με μολύβι.
5. Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματιζόμενης υπολογιστικής μηχανής.
6. Στο τέλος του εξεταστικού δοκιμίου δίνεται τυπολόγιο.

ΜΕΡΟΣ Α' - Το μέρος Α αποτελείται από δώδεκα (12) ερωτήσεις. Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες.

1. (α) Να αναφέρετε δύο εφαρμογές των ασταθών πολυδονητών.

.....
.....
.....
.....

(β) Ασταθής πολυδονητής παράγει παλμούς με συχνότητα $f = 100 \text{ kHz}$ και έχει κύκλο δράσης 25%. Να υπολογίσετε:

(1) Την περίοδο T των παλμών.

$$T = \dots\dots\dots$$

(2) Το t_H των παλμών.

$$t_H = \dots\dots\dots$$

2. (α) Να αναφέρετε τι ονομάζουμε ικανότητα οδήγησης ($f_{an \text{ out}}$) μιας πύλης.

.....
.....
.....
.....
.....

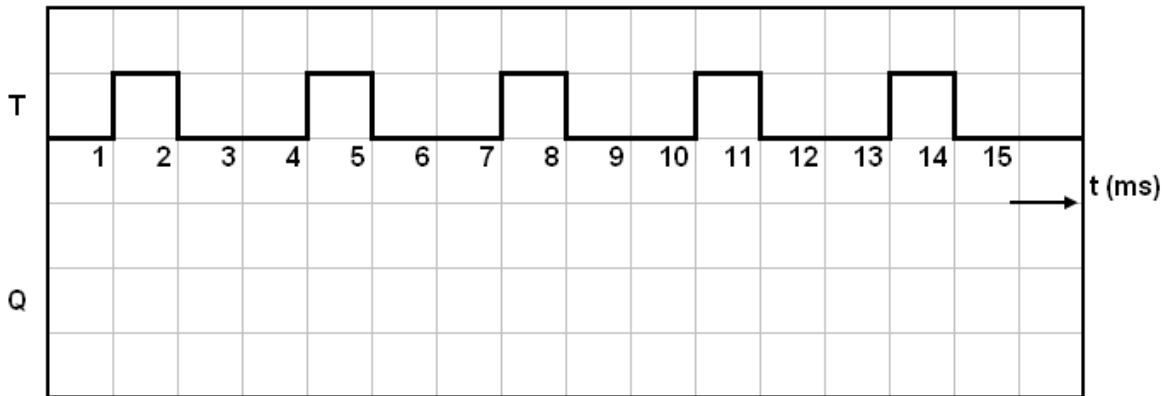
(β) Από τα πιο κάτω να επιλέξετε δύο (2) πλεονεκτήματα των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων (ICs) της λογικής οικογένειας CMOS, έναντι των άλλων λογικών οικογενειών:

- (1) Διαθέτουν είσοδο ωρολογίου (CLK).
- (2) Έχουν πολύ μικρή κατανάλωση ισχύος.
- (3) Είναι ευαίσθητα στον στατικό ηλεκτρισμό.
- (4) Έχουν μεγάλο όγκο τρανζίστορ και άρα η πυκνότητα ολοκλήρωσης των κυκλωμάτων είναι μικρότερη από άλλες λογικές οικογένειες.
- (5) Έχουν κυμαινόμενη τάση τροφοδοσίας από 3 V μέχρι 15 V.

.....

3. Στο σχήμα 1 δίνεται το χρονικό διάγραμμα των παλμών διέγερσης ενός μη επαναδιεγειρόμενου μονοσταθή πολυδονητή ο οποίος διεγείρεται στα αρνητικά μέτωπα των παλμών διέγερσης.

Να σχεδιάσετε το χρονικό διάγραμμα της εξόδου Q του πολυδονητή, αν ο χρόνος βολής του είναι 4 ms και η σταθερή του κατάσταση είναι το λογικό 0.

Σχήμα 1

4. Να επιλέξετε τις σωστές απαντήσεις:

(α) Ο χρόνος καθυστέρησης για κάθε Φλιπ Φλοπ ασύγχρονου δυαδικού απαριθμητή 4-bit είναι 5 ns. Η μέγιστη συχνότητα αρίθμησης f_{max} του απαριθμητή είναι:

- (1) 12,6 MHz
- (2) 50 MHz
- (3) 200 MHz
- (4) 1 GHz

.....

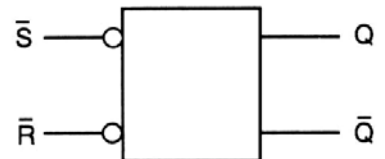
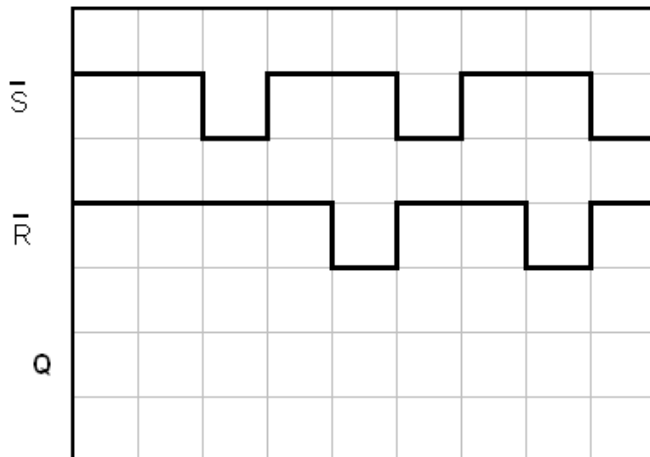
(β) Η λογική κατάσταση των εξόδων δυαδικού απαριθμητή 4-bit που μετρά προς τα κάτω είναι 0000. Η επόμενη λογική κατάσταση των εξόδων του απαριθμητή είναι:

- (1) 0001
- (2) 1111
- (3) 1000
- (4) 1110

.....

5. Στο σχήμα 2 δίνεται το λογικό σύμβολο και τα χρονικά διαγράμματα εισόδου ενός NAND Φλιπ Φλοπ.

Να σχεδιάσετε το χρονικό διάγραμμα της εξόδου Q του Φλιπ Φλοπ. Η αρχική κατάσταση του Φλιπ Φλοπ είναι η RESET.

Σχήμα 2

6. Να επιλέξετε τις σωστές απαντήσεις:

(α) Ο χρόνος που απαιτείται για να καταχωρηθεί μια κωδική λέξη των 8-bit σε ένα καταχωρητή με διαδοχική είσοδο και συχνότητα ωρολογίου CLK 100 kHz, είναι:

- (1) 80 μ s
- (2) 8 μ s
- (3) 80 ms
- (4) 10 μ s

.....

(β) Καταχωρητής 8-bit με διαδοχική είσοδο και διαδοχική έξοδο χρησιμοποιείται για να δημιουργήσει χρονική καθυστέρηση 24 μ s. Η συχνότητα του ωρολογίου CLK του καταχωρητή είναι:

- (1) 41,67 kHz
- (2) 333,34 kHz
- (3) 125 kHz
- (4) 8 MHz

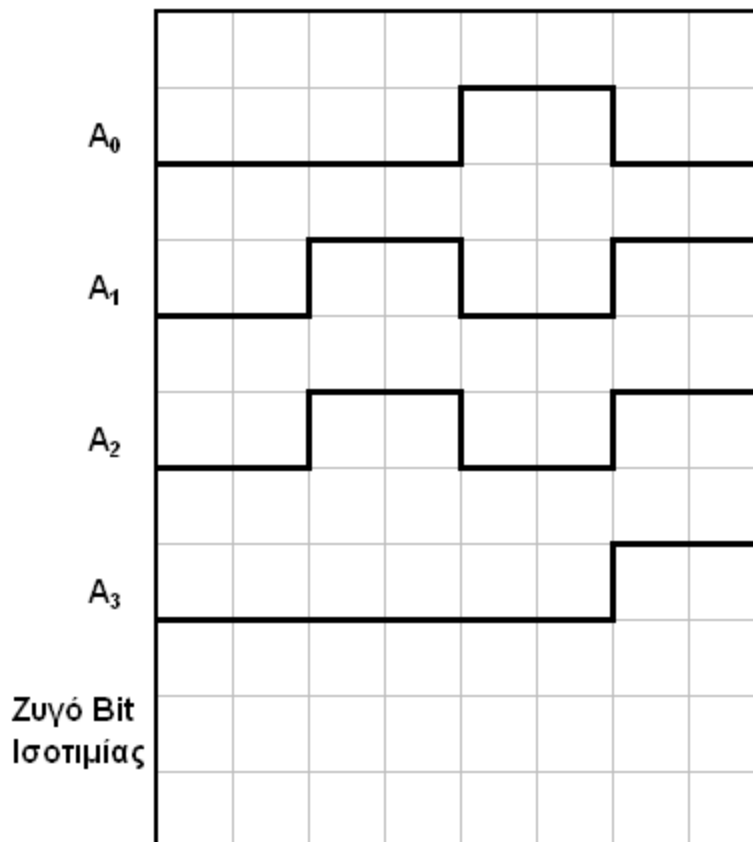
.....

7. (α) Στην είσοδο κυκλώματος αποκωδικοποιητή από BCD σε 7-μήματα εφαρμόζεται ο κώδικας 0100. Να επιλέξετε τις ενεργές εξόδους του κυκλώματος.

- (1) a, c, f, g
- (2) b, c, f, g
- (3) b, d, e, f
- (4) b, d, e, g

(β) Να υπολογίσετε τον μέγιστο αριθμό εξόδων αποκωδικοποιητή, όταν ο αριθμός των bit στον κώδικα εισόδου είναι 8-bit.

8. Στο σχήμα 3 δίνονται τα χρονικά διαγράμματα που εφαρμόζονται στην είσοδο κυκλώματος παραγωγής ζυγού ψηφίου ισοτιμίας στον κώδικα BCD. Να σχεδιάσετε το χρονικό διάγραμμα του ζυγού ψηφίου ισοτιμίας που παράγεται.

Σχήμα 3

9. Να επιλέξετε τις σωστές απαντήσεις:

(α) Ένα JK Φλιπ Φλοπ βρίσκεται σε κατάσταση SET όταν οι δύο είσοδοι του είναι:

- (1) $J = 0, K = 0$
  - (2) $J = 0, K = 1$
  - (3) $J = 1, K = 0$
  - (4) $J = 1, K = 1$
- .....

(β) Ένα JK Φλιπ Φλοπ βρίσκεται σε κατάσταση εναλλαγής (Toggle) και στην είσοδο του ωρολογίου (CLK) εφαρμόζονται τετραγωνικοί παλμοί με συχνότητα 10 kHz.

Η κατάσταση της εξόδου Q του Φλιπ Φλοπ είναι:

- (1) Σταθερή στο λογικό 0
  - (2) Σταθερή στο λογικό 1
  - (3) Τετραγωνικοί παλμοί με συχνότητα 10 kHz
  - (4) Τετραγωνικοί παλμοί με συχνότητα 5 kHz
- .....

10. Μετατροπέας A/D του τύπου flash των 4-bit έχει τάση αναφοράς $U_{REF} = 8 V$.

Να επιλέξετε τις σωστές απαντήσεις:

(α) Ο μετατροπέας αποτελείται από:

- (1) 32 συγκριτές
  - (2) 16 συγκριτές
  - (3) 15 συγκριτές
  - (4) 4 συγκριτές
- .....

(β) Το βήμα της σταθερής τάσης που εφαρμόζεται στους συγκριτές του μετατροπέα A/D, αν όλες οι αντιστάσεις του διαιρέτη τάσης είναι ίσες, είναι:

- (1) 16 V
  - (2) 8 V
  - (3) 4 V
  - (4) 0,5 V
- .....

11. (α) Πολυπλέκτης έχει 8 εισόδους δεδομένων. Να υπολογίσετε τον αριθμό των γραμμών επιλογής εισόδου του πολυπλέκτη.

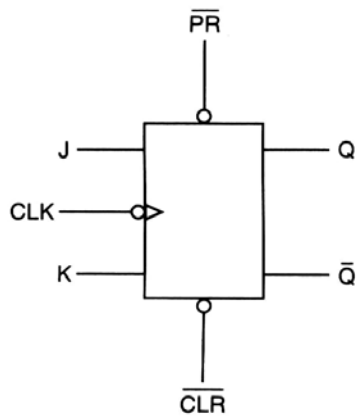
.....

(β) Αποπολυπλέκτης έχει 4 εισόδους επιλογής. Ο αριθμός των γραμμών εξόδου του αποπολυπλέκτη είναι:

- (1) 1
- (2) 4
- (3) 8
- (4) 16

.....

12. Στο σχήμα 4 δίνεται το λογικό σύμβολο JK Φλιπ Φλοπ.

Σχήμα 4

Να αναφέρετε την κατάσταση των εξόδων του Φλιπ Φλοπ, όταν οι ασύγχρονοι είσοδοι PRESET και CLEAR τεθούν στην κατάσταση:

(α) PRESET = 1, CLEAR = 0

.....
.....

(β) PRESET = 0, CLEAR = 1

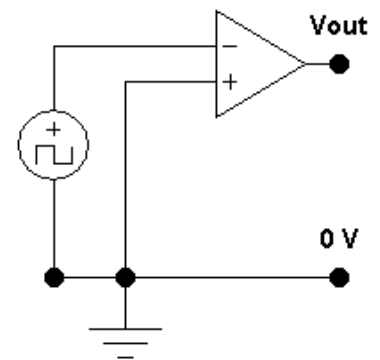
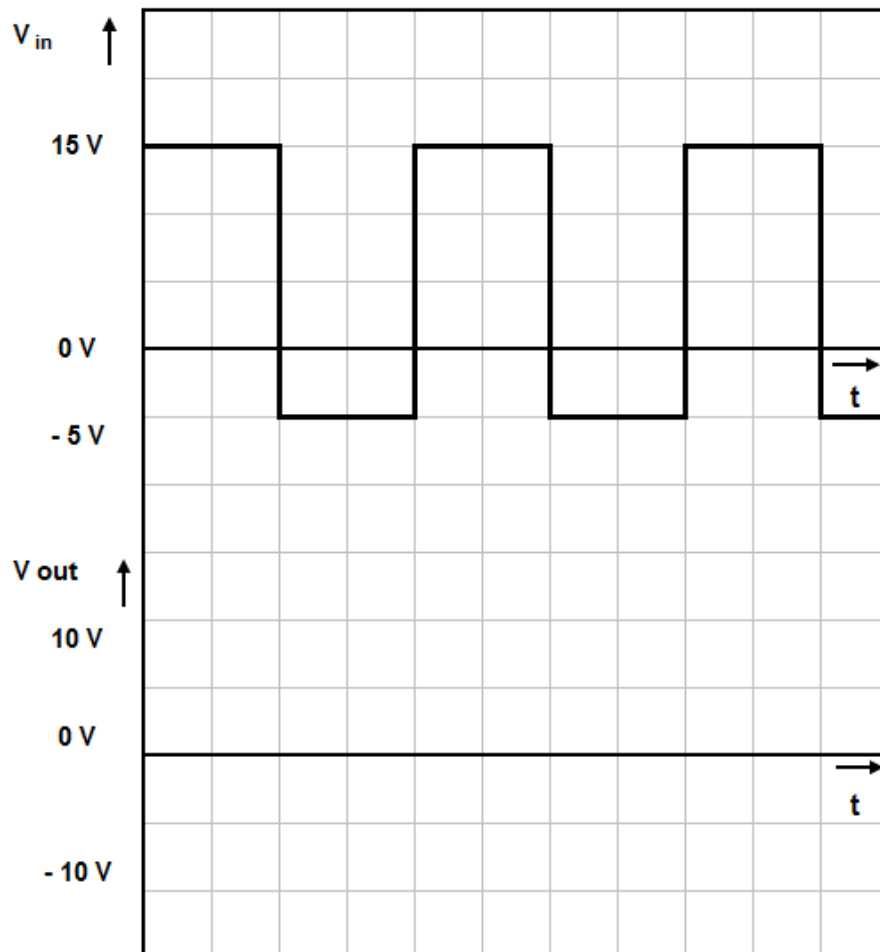
.....
.....

ΜΕΡΟΣ Β' - Το μέρος Β αποτελείται από τέσσερις (4) ερωτήσεις. Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με οκτώ (8) μονάδες.

13. (α) Στο σχήμα 5 δίνεται το κύκλωμα συγκριτή τάσης και τα σήματα που εφαρμόζονται στις δύο εισόδους του.

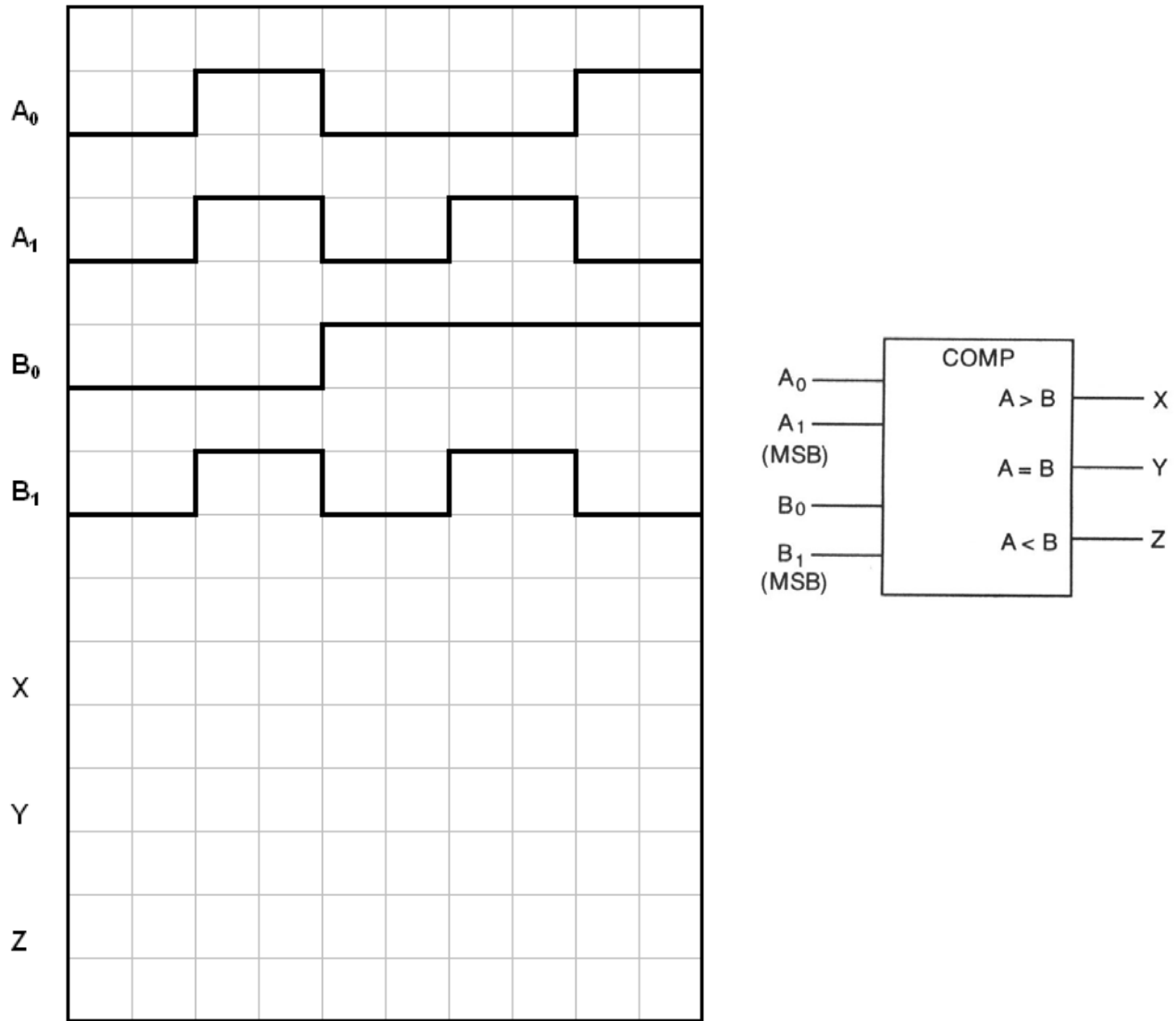
Να σχεδιάσετε το σήμα εξόδου U_{out} του συγκριτή, εάν οι μέγιστες τάσεις εξόδου του συγκριτή είναι $\pm 10\text{ V}$.

Σχήμα 5

(β) Στο σχήμα 6 δίνεται το λογικό σύμβολο και τα χρονικά διαγράμματα που εφαρμόζονται στις εισόδους ψηφιακού συγκριτή 2-bit.

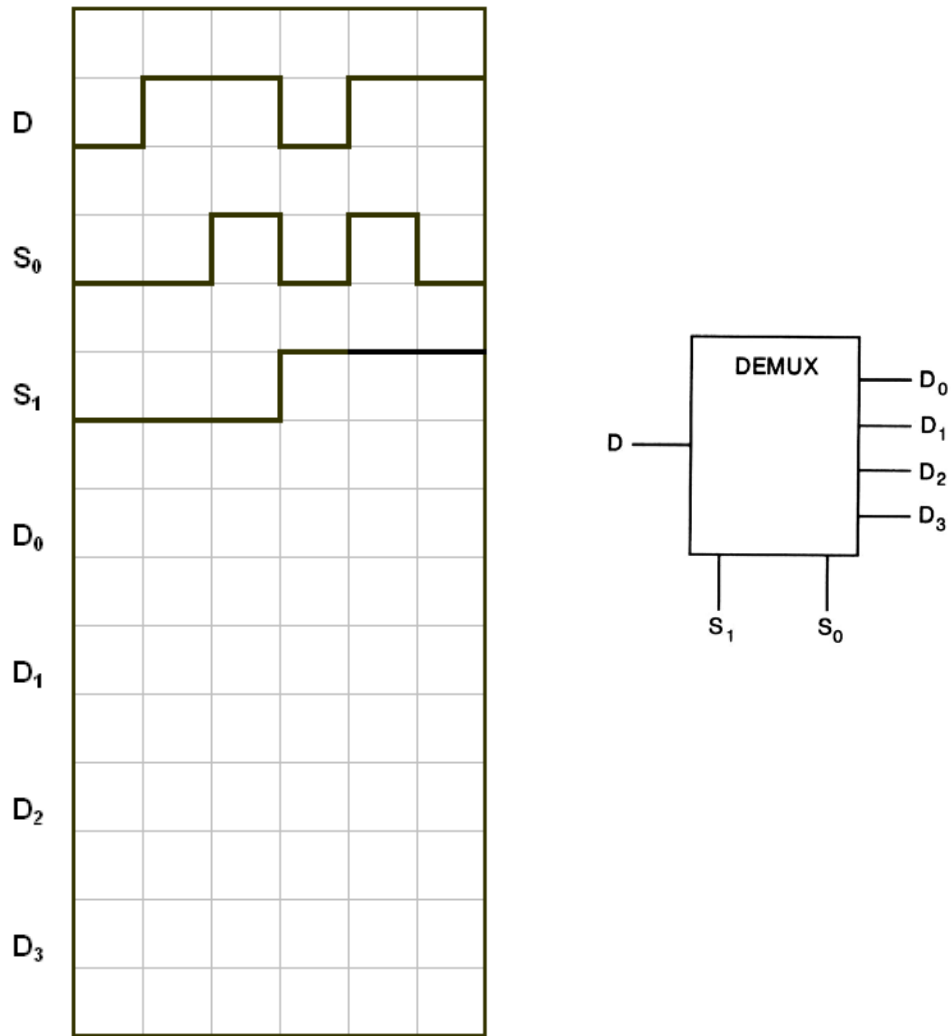
Να σχεδιάσετε τα χρονικά διαγράμματα των τριών εξόδων X, Y και Z του συγκριτή.

Σχήμα 6

14. (α) Στο σχήμα 7 δίνεται το λογικό σύμβολο και τα χρονικά διαγράμματα εισόδου κυκλώματος αποπολυπλέκτη μιας γραμμής σε τέσσερις (1 X 4).

Να σχεδιάσετε τα χρονικά διαγράμματα των τεσσάρων εξόδων του αποπολυπλέκτη.

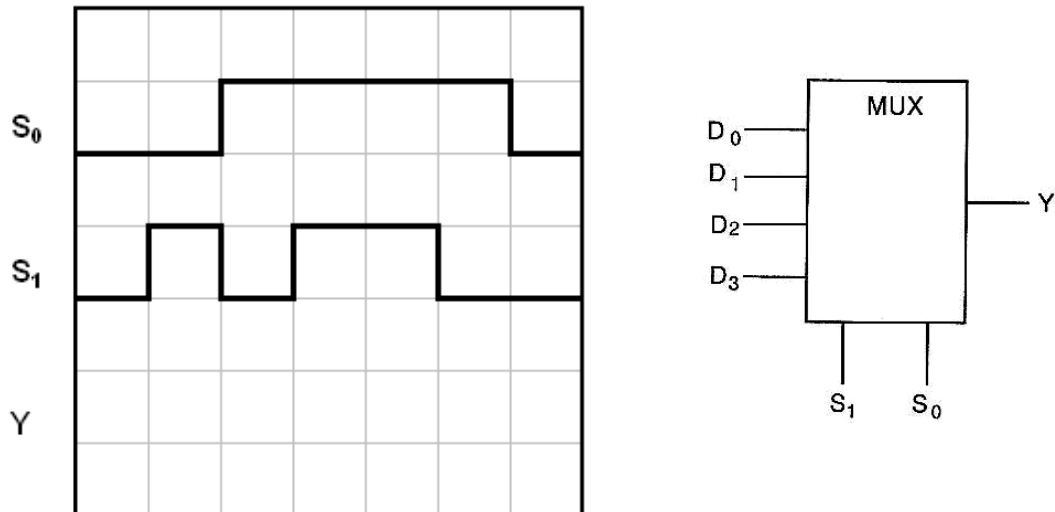

Σχήμα 7

(β) Στο σχήμα 8 δίνεται το λογικό σύμβολο ενός πολυπλέκτη και τα χρονικά διαγράμματα των γραμμών επιλογής εισόδου.

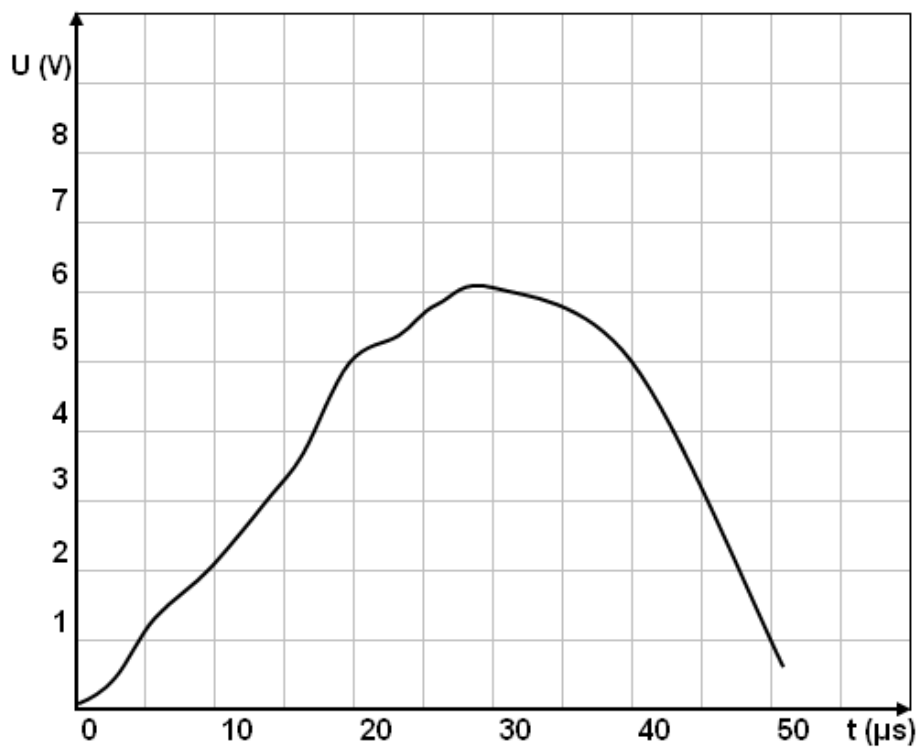
Να σχεδιάσετε το χρονικό διάγραμμα της εξόδου Y του πολυπλέκτη, αν οι γραμμές εισόδου δεδομένων βρίσκονται στην κατάσταση:

$$D_0 = 1, D_1 = 0, D_2 = 0, D_3 = 1$$

Σχήμα 8

15. Δίνεται το αναλογικό σήμα του σχήματος 9.

Σχήμα 9

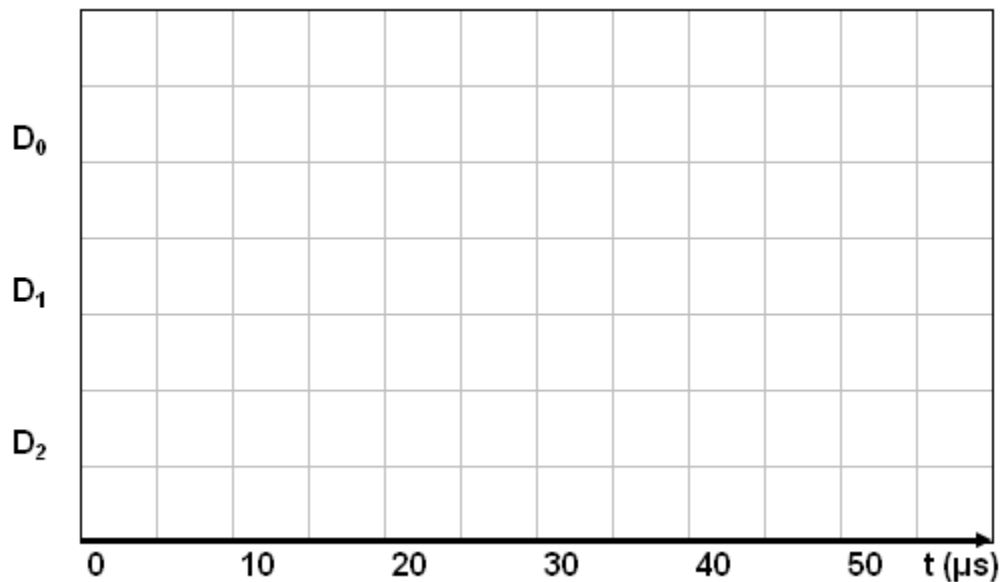
(α) Η συχνότητα δειγματοληψίας είναι $10 \mu\text{s}$ και το ψηφίο με την ελάχιστη σημαντική αξία (LSB) αντιστοιχεί με 1 V .

Να μετατρέψετε το αναλογικό σήμα σε ψηφιακό σήμα 3-bit και να συμπληρώσετε τον πίνακα 1.

Χρόνος (μs)	Αναλογικό Σήμα (V)	Ψηφιακό Σήμα		
		D ₂	D ₁	D ₀
0				
10				
20				
30				
40				
50				

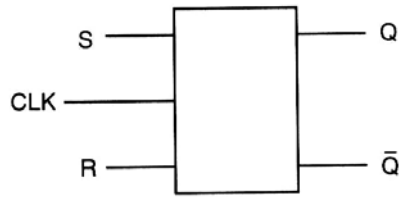
Πίνακας 1

(β) Να σχεδιάσετε το αντίστοιχο ψηφιακό σήμα στο τετραγωνισμένο χαρτί του σχήματος 10.

Σχήμα 10

16. (α) Να μετατρέψετε το SR Φλιπ Φλοπ του σχήματος 11 σε ένα D Φλιπ Φλοπ.

Σχήμα 11

(β) Να αναφέρετε δύο εφαρμογές των Φλιπ Φλοπ.

.....

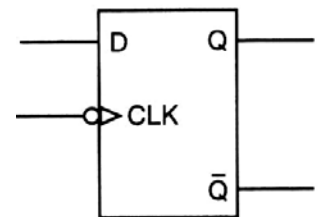
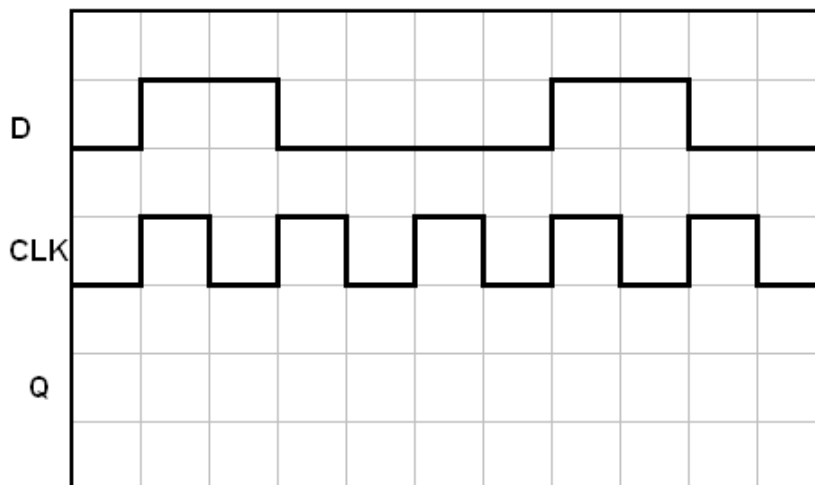
.....

.....

.....

(γ) Στο σχήμα 12 δίνονται τα χρονικά διαγράμματα που εφαρμόζονται στις εισόδους ενός D Φλιπ Φλοπ.

Να σχεδιάσετε το χρονικό διάγραμμα της εξόδου Q του Φλιπ Φλοπ. Η αρχική κατάσταση του Φλιπ Φλοπ είναι η RESET.

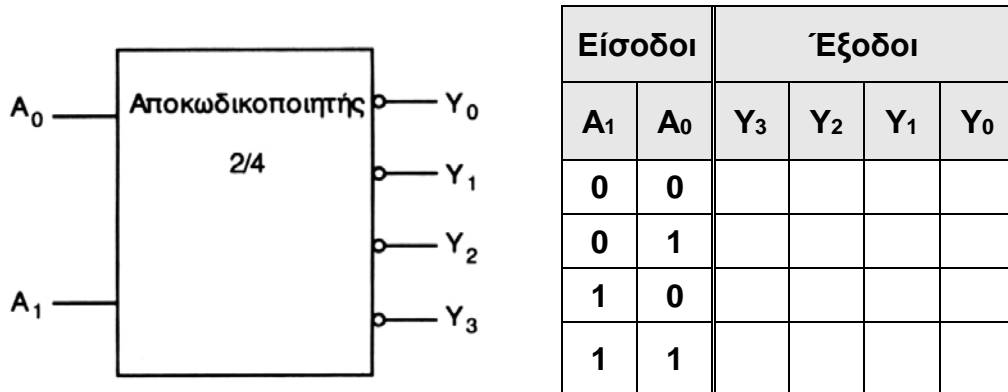

Σχήμα 12

ΜΕΡΟΣ Γ' - Το μέρος Γ αποτελείται από δύο (2) ερωτήσεις. Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

17. Στο σχήμα 13 δίνεται το λογικό σύμβολο αποκωδικοποιητή 2-bit σε 4 γραμμές με τις εξόδους ενεργές στο λογικό 0.

(α) Να συμπληρώσετε τον πίνακα λειτουργίας του κυκλώματος.

Σχήμα 13

(β) Να δώσετε τις λογικές συναρτήσεις των τεσσάρων εξόδων του αποκωδικοποιητή.

$Y_0 = \dots\dots\dots$

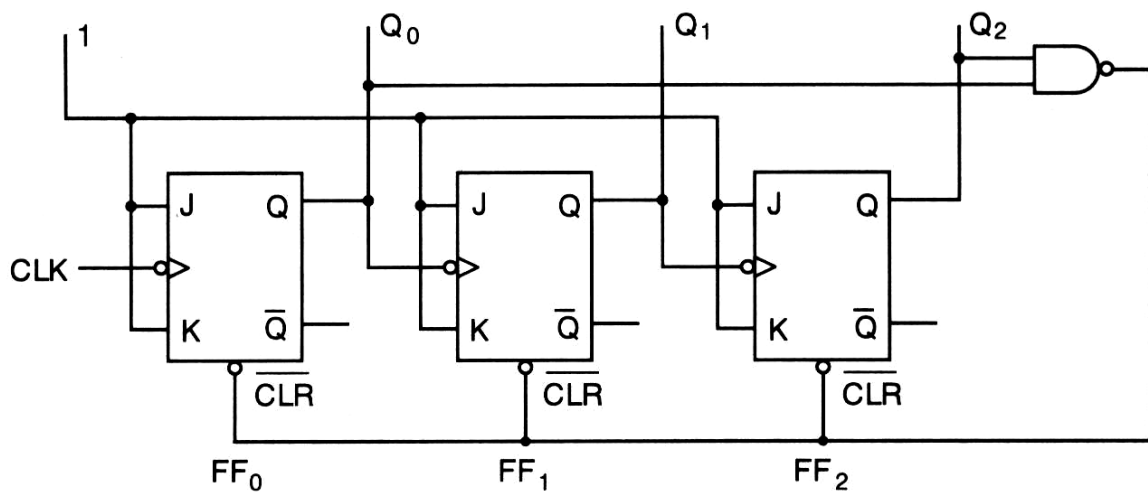
$Y_1 = \dots\dots\dots$

$Y_2 = \dots\dots\dots$

$Y_3 = \dots\dots\dots$

(γ) Να σχεδιάσετε το λογικό κύκλωμα του αποκωδικοποιητή.

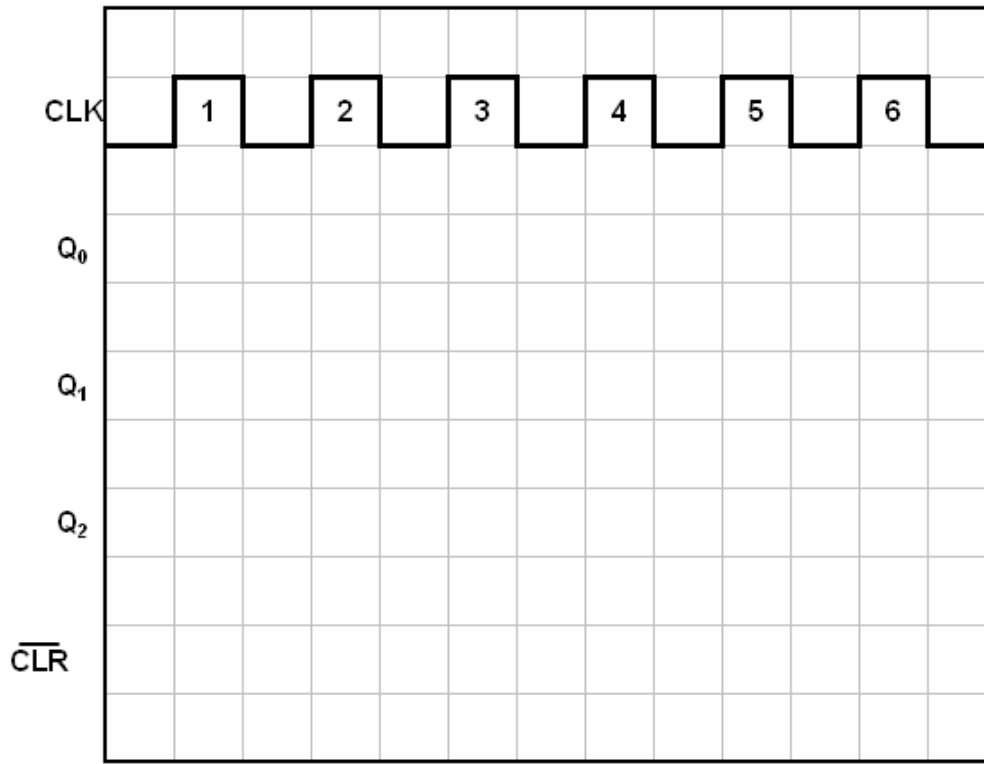
18. Στο σχήμα 14 δίνεται το κύκλωμα ασύγχρονου απαριθμητή με μέτρο 5 (MOD 5).

Σχήμα 14

(α) Να σχεδιάσετε τα χρονικά διαγράμματα των τριών εξόδου του απαριθμητή στο σχήμα 15.

Σχήμα 15

(β) Σε ποιες εξόδους του απαριθμητή θα πρέπει να συνδεθούν οι δύο είσοδοι της πύλης NAND ώστε το κύκλωμα να μετατραπεί σε απαριθμητή με μέτρο 6 (MOD 6);

.....
 .....
 .....

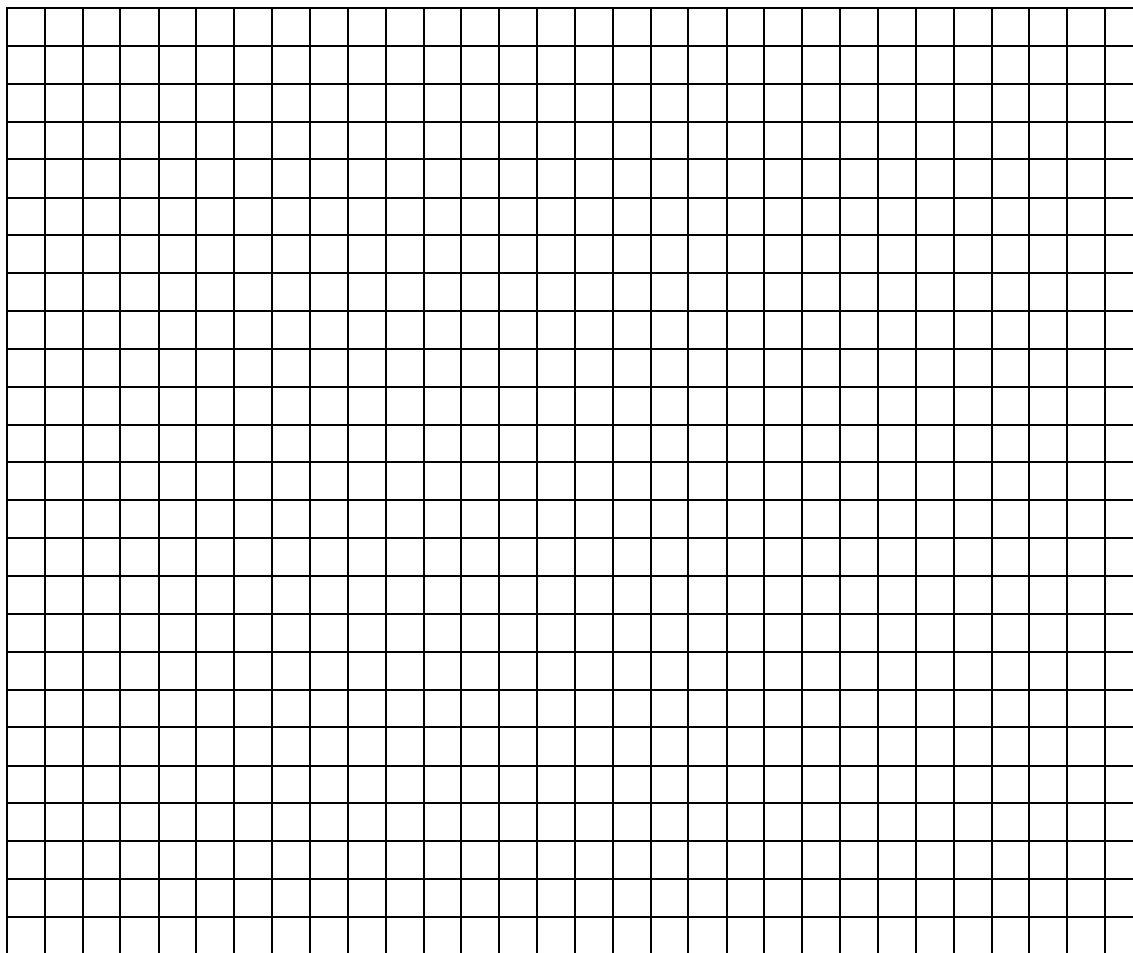
(γ) Ο χρόνος καθυστέρησης κάθε Φλιπ Φλοπ ασύγχρονου δυαδικού απαριθμητή είναι 20 ns και η συχνότητα του ωρολογίου CLK είναι 10 MHz.

Να υπολογίσετε το μέγιστο αριθμό των Φλιπ Φλοπ που μπορεί να έχει ο απαριθμητής.

.....
 .....
 .....

----- **ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ** -----

ΠΡΟΧΕΙΡΟ

ΤΥΠΟΛΟΓΙΟ	
ΑΛΓΕΒΡΑ ΤΟΥ ΜΠΟΥΛ (BOOLE)	
Αξίωμα της αντιμετάθεσης	$A + B = B + A$ $A \cdot B = B \cdot A$
Αξίωμα του προσεταιρισμού	$A \cdot B \cdot C = (A \cdot B) \cdot C = A \cdot (B \cdot C)$ $A + B + C = (A + B) + C = A + (B + C)$
Αξίωμα του επιμερισμού	$A \cdot (B + C) = A \cdot B + A \cdot C$
Κανόνες της άλγεβρας Boole	$A + 0 = A$ $A + 1 = 1$ $A \cdot 0 = 0$ $A \cdot 1 = A$ $A + A = A$ $A + \bar{A} = 1$ $A \cdot A = A$ $A \cdot \bar{A} = 0$ $\overline{\bar{A}} = A$ $A + A \cdot B = A$ $A + \bar{A} \cdot B = A + B$ $(A + B) \cdot (A + C) = A + B \cdot C$
Θεώρημα Ντε Μόργαν (De Morgan)	$\overline{A + B} = \bar{A} \cdot \bar{B}$ $\overline{A \cdot B} = \bar{A} + \bar{B}$
ΛΟΓΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ	
Πύλη AND	$Y = A \cdot B$
Πύλη OR	$Y = A + B$
Πύλη NOT	$Y = \bar{A}$
Πύλη NAND	$Y = \overline{A \cdot B}$
Πύλη NOR	$Y = \overline{A + B}$
Πύλη EXCLUSIVE OR	$Y = A \oplus B$
Πύλη EXCLUSIVE NOR	$Y = \overline{A \oplus B}$

ΠΟΛΥΔΟΝΗΤΕΣ	
Κύκλος Δράσης	$d = \frac{t_H}{T} \times 100\%$

ΑΠΑΡΙΘΜΗΤΕΣ	
Μέγιστο μέτρο απαριθμητή	$max\ MOD = 2^v$
Μέγιστη συχνότητα αρίθμησης ασύγχρονου απαριθμητή	$f_{max} = \frac{1}{vt_p}$
Συχνότητα παλμών στην έξοδο που δίνει το περισσότερο σημαντικό ψηφίο απαριθμητή με μέτρο N	$f = \frac{f_{CLK}}{N}$
ΚΑΤΑΧΩΡΗΤΕΣ	
Συχνότητα κυκλικού απαριθμητή	$f_Q = \frac{1}{N} f_{CLK}$
Συχνότητα απαριθμητή Τζόνσον (Johnson)	$f_Q = \frac{1}{2N} f_{CLK}$
ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΙΣ D/A	
Μετατροπέας D/A με σταθμισμένες αντιστάσεις και τελεστικό ενισχυτή	$U_{out} = -U_{in} \frac{R_f}{8R} (8D_3 + 4D_2 + 2D_1 + D_0)$
Μετατροπείς D/A με κλιμακωτό δίκτυο αντιστάσεων και τελεστικό ενισχυτή	$U_{out} = -U_{in} \frac{R_f}{2R} (D_3 + \frac{1}{2} D_2 + \frac{1}{4} D_1 + \frac{1}{8} D_0)$
	$U_{out} = \frac{U_{in}}{2} (D_3 + \frac{1}{2} D_2 + \frac{1}{4} D_1 + \frac{1}{8} D_0)$
Ανάλυση	$\frac{FS}{2^N - 1}$
Ανάλυση %	$\frac{1}{2^N - 1} 100\%$